

TREND HUNTER #6. DIS.

NOI SANȚIUNI ÎN ADRESA RUSIEI. CUM ESTE VIZATĂ REPUBLICA MOLDOVA?

O lege adoptată recent de Camera Reprezentanților Congresului SUA (S722 din 25 iulie, 2017) cu titlul (Iran's Countering destabilizing activities) vizează impunerea unor noi sancțiuni în adresa Iranului și Federației Ruse¹. Între timp și Senatul SUA a votat legea sa care face din legea votată în CR lege deplină, votată cu majoritatea absolută de voturi (419 da contra 3 în CR și 98 da contra 2 în Senat). Există foarte puține șanse ca Președintele D.Trump să aplice veto contra acestei legislații. Înainte de toate pentru că orice opoziție a Președintelui SUA contra acestei legislații doar ar întări suspiciunile și capetele de acuzație în investigația legată de conexiunile echipei sale din timpul campaniei electorale (2016) și Rusia. Președintele D.Trump nu are nici o posibilitate de a înceteni, temporiza ori bloca noua legislație, care instituie astfel cele mai aprigi sancțiuni din ultimii 5 ani contra Iranului, Koreii de Nord și Federației Ruse. În mod ironic – acestea sunt exact țările desemnate de Președintele I.Dodon pe agenda sa de vizite din 2017.

Să analizăm în continuare câteva elemente ale legislației adoptate bi-partizan (cu votul solidar al ambelor partide istorice americane) în Congresul SUA. Subtitlul B (Combaterea influenței Rusiei în Europa și Eurasia, Sec.251) al acestei legi susține în mod apăsător că *"Guvernul rus a urmărit să exercite influență în spațiul ex-sovietic, furnizând resurse partidelor politice, think tankurilor, grupurilor societății civile pentru a semăna neîncredere în actorii și instituțiile democratice, promovând opinii xenofobe și anti-liberale, care ar submina unitatea Europeană"*. Autorii legii S722 menționează că, *"Guvernul Federației Ruse s-a angajat prin acte de corupție să cumpere influență în Europa și Eurasia, eliminând sectorul independent de presă de limbă rusă, în țara sa, înlocuindu-l cu presă de stat care produce activ dezinformare anti-occidentală, pe care o distribuie pe larg în mediul vorbitorilor de limbă rusă dinafara hotarelor statului rus"*.

Autorii legii adoptate de CR al Congresului SUA sunt cunoscuții congresmeni Ed Royce, Elliot Engel și Mitch McConnell, care-și propun astfel să prevină pe viitor influențarea alegerilor americane (mid-term elections din 2018), să contracareze influența Rusiei în Europa și Eurasia, să sancționeze amestecul rusesc în cadrul ultimelor alegeri americane din 2016 și agresiunea din Ucraina, dar și să prevină anumite surprize din partea Președintelui D.Trump, creând astfel un obstacol legislativ contra oricărei intenții prezidențiale de a relaxa sancțiunile internaționale față de Rusia.

Legea stabilește (Sec.252) că Guvernul Federației Ruse este responsabil de violența continuă din Ucraina de Est și îndeamnă Președintele SUA să (a) ceară evacuarea trupelor rusești din Georgia, Ucraina și Moldova, (b) să restabilească controlul asupra frontierei teritoriilor secesioniste guvernelor legitime ale acestor țări, și (c) să înceteze eforturile de subminare a guvernelor alese legitim în aceste țări. Legea stabilește ca măsuri necesare: dublarea eforturilor de întărire a rezilienței în statele Europei și Eurasiei, prin intermediul instituțiilor, sistemelor politice și societății civile; SUA să sprijine mai mult acele guverne pe care Guvernul Federației Ruse caută să le submineze, inclusiv ale NATO și UE.

Un capitol special al legii ține de "impunerea obligatorie de sancțiuni în raport cu persoanele, responsabile de violarea drepturilor omului" (Sec.11 a și b). **Legislatorii CR din Congresul SUA obligă Președintele american să impună sancțiuni în raport cu persoanele care, sunt responsabile de, ori care au participat în complicitate, la comiterea de încălcări serioase ale dreptului omului în oricare din teritoriile ocupate cu forța sau altfel, sub controlul Guvernului Federației Ruse, menționându-se în mod expres Transnistria, alături de Crimeea, Donbas, Abhazia, Osetia de Sud.** Legislatorii americani includ printre acele persoane, care ar putea fi sancționate conform noii legislații "orice persoane care a asistat material, a sponsorizat ori a oferit susținere financiară, materială sau tehnologică, bunuri și servicii în aceste teritorii ocupate (pct.2), ori este în proprietatea sau controlată de persoane străine, direct sau indirect, față de care SUA trebuie să aplice sancțiuni de expropriere sau de blocare prin puterea Președintelui SUA (International Emergency Economic Powers Act, 50 U.S.C. 1801 et seq).

Legea adoptată de CR va fi urmată de o lege similară în Senatul SUA, în următoarele săptămâni, dar deja este foarte clar că politica SUA față de Moscova și agresiunea Kremlinului în raport cu vecinătățile sale imediate, va deveni mult mai

¹ Sursa: <https://www.congress.gov/bill/115th-congress/senate-bill/722/text>

puternică, mult mai puțin clementă față de jocurile de putere, intervențiile militare, alimentarea insecurității din statele ex-sovietice. Autorii legii S722 cer Președintelui SUA să lucreze mult mai activ cu UE și NATO pentru a menține pacea și securitatea în Europa, coordonând programele de asistență și contracararea eforturilor agresive ale Rusiei.

SUA trebuie să – și propună să înființeze o Comisie pentru libertatea de expresie în cadrul Consiliului Europei, după modelul Comisiei de la Veneția, privind aspectele de reglementare și a statului de drept, ca modele de standardizare în materie de reglementare a libertății de expresie și încurajare a mass media independente și libere, ajutând cetățenilor să discearnă între propagandă și raportare bazată pe fapte, opinie și dezinformare.

Legea stabilește drept prioritate pentru Guvernul SUA să identifice vulnerabilitățile legate de agresiunea, dezinformarea, corupția și alte acțiuni provenite din războiul hibrid condus de Guvernul rus, contracarându-le sub toate aspectele.

SUA vor elabora planuri strategice și tehnice de remediere a acestor vulnerabilități și vor asigura ca țările vizate să nu mai fie expuse activităților financiare ilicite, coordonate de oficiali ai Guvernului rus și alte persoane asociate cercului intim al Președintelui Putin, dezvoltând în acest sens legislația SUA existentă².

Congresul SUA cere prin această lege **Departamentului Trezoreriei** un raport de evaluare a influenței exercitate de oligarhii ruși, ca entități parastatale, asupra unor sisteme bancare, asigurări, hârtii de valoare și sectoare ale economiei, prin interpuși sau persoane sancționate.

Legea obligă agențiile Guvernului SUA **să prevină și să penalizeze fluxurile financiare responsabile de finanțarea unor rețele ilicite**, evaziuni ori aspecte legate de influențarea organelor de forță, alte autorități financiare și de reglementare, intelligence.

Legea prevede o lungă serie de alte acțiuni de sancționare a statelor menționate în titlul său pe care nu le vom elabora și analiza în mod detaliat, atrăgând atenția cuvenită doar asupra elementelor care s-au referit la Republica Moldova.

Cele mai importante concluzii:

Ambele legi adoptate de Camera Reprezentanților (S722 din 25 iulie) și Senatul SUA (27 iulie) stabilesc un nivel superior de **sanțiuni pe care Guvernul SUA va fi obligat să le impună sponsorilor direcți și indirecti ai regimurilor separatiste din spațiul ex-sovietic**, fiind explicit menționată Transnistria. Votul bi-partizan crează obligații legislative Președintelui SUA, D.Trump, pe care acesta nu le poate depăși, stabilind acțiuni și sarcini extrem de precise și minuțioase tuturor agențiilor statului american, care declară Federația Rusă, Iranul și Coreea de Nord, ”părți ostile”.

O bună parte din legislația nou adoptată privește modul în care SUA vor ajuta partenerilor săi din Europa și Eurasia să reziste agresiunilor rusești și să învingă. În aceste condiții, oficialul rus VPM D.Rogozin poate fi calificat drept vizat direct de noile sancțiuni americane, fiind ”o persoană care a asistat direct și nemijlocit susținerea regimului secesionist din Republica Moldova, a încurajat violarea sistematică a drepturilor omului în teritoriile necontrolate de RM din stânga Nistrului”. Legislația SUA califică toate cazurile de încălcare a drepturilor omului din regiunea secesionistă servesc drept temei de cercetare penală internațională, iar participarea unor autorități centrale de la Chișinău la acțiuni comune cu oficialii ruși în teritoriul ocupat poate fi interpretată ca acțiuni de ”complicitate” în raport cu ”sponsorii” ruși ai separatismului, ceea ce-l va obliga pe Președintele SUA să aplice sancțiunile legislative adoptate de Congresul SUA.

Indicarea Iranului drept următoarea destinație pentru vizita oficială a Președintelui I.Dodon s-ar putea solda cu includerea Republicii Moldova printre țările care nimeresc sub sancțiunile americane și internațional, menționate explicit de noua legislație americană în materie de contracarare a activităților destabilizatoare la nivel global. Dacă includem în palmaresul oficial al Președintelui I.Dodon și primirea delegației nord-coreene din luna iunie 2017, la invitația PSRM, ar trebui să nu ne mire deloc să regăsim în curând RM printre țările pariah, generatoare de instabilitate, încălcarea flagrantă a drepturilor omului și violență.

Este foarte urât că autoritățile RM manifestă ezitări și indecizie în privința asocierii statului la sancțiunile internaționale ale UE și SUA în privința unor oficiali interziși ca urmare a politicilor agresive ale Federației Ruse în Ucraina și

² S.Magnitsky Rule of Law Accountability Act din 2012 – Public Law 112-208, 22 USC 5811 și Global Magnitsky Human Rights Accountability Act, subtitle F of title XII of Public Law 114-328, 22 USC 2656 note.

Georgia. Mulți dintre acești oficiali sancționați internațional sunt un fel de persoane proscrise cu care guvernele unor state respectabile nu-și permit să aibă întâlniri oficiale. D.Rogozin este unul dintre cei mai prost fămați politicieni pe listele internaționale de oficiali sancționați în mod unanim de către UE-SUA³. Ne-alinierea RM la aceste sancțiuni ale partenerilor săi, UE și SUA, vorbește mult mai mult decât acțiunile propagandistice ale autorităților diplomatice.

În mod special, ignorarea avertismentelor Congresului SUA vis-a-vis de oficialii implicați din partea Federației Ruse în cazul Magnițchi a avut contribuția sa în ceea ce privește catastrofa bancară din anii 2014-2017 în Republica Moldova. Mai mult, lipsa de voință politică la asumarea unor angajamente depline în materie de acțiuni solidare pe plan internațional (anti-corupecție, anti-anexări de teritorii străine) arată adevărata față a politicilor interne ale Guvernului RM.

Cererile de asistență strategică din partea SUA, formulate tot mai des în ultima vreme în presa americană, nu este acoperită de nicio o credibilitate dacă PD și guvernul condus de acesta nu face nimic pentru a pune capăt ambiguităților, nu atestă voința de a se tratat de riscurile pe care le invocă și se discreditează prin faptul că nu face nimic pentru a menține atenția partenerilor internaționali asupra unei țări mici, cu puternice defecte de guvernare și reziliență. Există o singură cale de a pune capăt indeciziei și ipocriziei în raport cu partenerii occidentali ai RM și toți o cunosc.

³ Surse deschise: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_people_sanctioned_during_the_Ukrainian_crisis